

vembra, Buždon bio je kažnjen na 7 dana težka zadržanja za jednim postom i na izplatu troškova.

Kada su klerikalci vidili, da jim posao sa nadučiteljem Marchi ide po sve slabo, da mu se osvete, izmislili su na njega tužbu za grdno zločinstvo, kakršna zagreše posebno radi nekateri klerikalci. I u tomu su bili loše sreće, pa ne samo da su ostali dugim nosom, nego će sada morat odgovarat pred sudom radi potvore.

Da bi „Slovenec“ i „Slovenski List“ imali ikoliko poštenja, morali bi i oni sve ovo javiti, da povrate nadučitelju Marchi poštenje što su mu ga htjeli ukrasti njihovim hajdučkim pisanjem. Ali je smešno tražiti poštenje u „žlindrovaca“.

Društveni vestnik.

Kranjsko.

Društvo slov. učiteljic je zborovalo v soboto, 28. m. m., v „Nar. domu“. Poleg običajnih letnih poročil funkcionaric in volitve vodstva, bila je na dnevnem redu tudi razprava o podrobnem učnem načrtu za ženska roč. dela za vse kategorije šol od jedne do osemrazrednice. Po pozdravu predsednice in izvolitvi dveh zapisnicaric poročala je I. tajnica o društvenem delovanju v tem letu. Po dobro obiskanem obč. zboru na velikonočni četrtek t. l., na katerem so se pretresovala prenovljena pravila, je ista društvo predložilo sl. dež. vladi v potrdilo, — katera pa je je šele po dostavku 5. točke § 30. odobrila. Iz tiska došla so se razposlala v 240 izvodih. „Pozivu „Slov. učit. društva“, da bi posamezna društva ne vpošiljala svojih prošenj vis. dež. zboru, odzvalo se je društvo z naslednjimi točkami: 1. „Slov. učit. društvo“ naj zaprosi učiteljicam jednake plače z učitelji v vseh razredih statusa — torej povrnitev onih 10%, ki so se nam odbili v prvih dveh plač. razredih. 2. Za pouk v ž. roč. delih naj se namestijo učiteljice roč. del, kjer to ni mogoče, naj se učiteljico, ki ta pouk prevzame, po številu tedenskih ur nagradi. 3. Deluje naj se z vso vneto za ustanovitev višjih dekliskih šol po vzgledu minist. določbe 11. dec. 1900. — poleg tega pa tudi mešč. in strokov. nadaljevalnih šol za deklice, in sicer ne samo v Ljubljani, temveč tudi po deželi! — Ta tretja točka nam je posebno pri srcu, ker bi se ž njimi odprl tudi učnim močem pot do višje naobrazbe, pot, ki bi imel realno podlago in praktičen cilj, kakoršnega do sedaj pri pomanjkanju primernih zavodov ni. Društvo je bilo zastopano pri odkritju spomenika kolegicje Vidie na Vrhniki, kateremu je prispevala tudi z večjo vsoto. Poročilo blagajničarice se glasi ugodno za društvo. Nekatero zastopnice okrajev pa še niso vposlale doneskov, ker niso imele prilike nabirati pri članih. Poročevalka podrobnih učit. načrtov za ženska ročna dela Vita Zupančič povdarjala je v svojem referatu pred vsem potrebo teh načrtov, sosebno v sedanjem času, ko se nameravajo izdati, oziroma predelati ti, deloma pomanjkljivi, deloma neprikladni načrti. Ako kje, tedaj je tu umestno, da spregovore o njih oné, ki se leta in leta trudijo in bavijo s tem predmetom ter iz lastne skušnje vedo, koliko se da doseči. Ker se ti načrti v celoti prijavijo v strokov. listu, bodi tu dovolj. Živahna debata, ki se je tu vnela, svedoči, kako dobrodošel nam je ta referat. Zato društvo tu še jedenkrat izreka toplo zahvalo gđe. poročevalki. Mesto odstopivše zastopnice kočevskega okraja M. Blahne, izvolila se je M. Schweiger-Arko, ki naj se pismeno zaprosi, da prevzame zastopstvo. Odbor, ki se je volil po listkih, ostal je stari. Prihodnje zborovanje se vrši velikonočno sredo.

Slovenska šolska Matica. Odbor tega društva je imel 28. dec. 1901. sejo, v kateri se je vse potrebno ukrenilo, da izidejo letošnje knjige do konca januarja 1902. Društvo ima dozdaj 3575 K dohodkov, med temi 439 K ustanovnine. Stroškov je 529 K, torej je na razpolago 2607 K in obresti. Določijo se nagrade pisateljem, uredniku in tajniku. — Ker se bodo knjige razposiljale le poverjenikom, naj isti pobere poštnino od posameznih članov. — Letošnjim knjigam se določi

nastopna prodajalna cena: Letopis 1-60 K, Slovenski jezik 2.— K, Zgodovina 2.— K. — Vzame se livaležno na znanje, da je deželni odbor kranjski na odborovo prošnjo pripravljen deliti nagrade pisateljem slovenskih učnih knjig, ki jih bode izdajalo društvo. V prvi vrsti se bodo izdajale metodiške knjige za učiteljšča, priredi pa se tudi nova izdaja Woldrich-Erjavčeve „Somatologije“, ki je v zalogi „Slov. Matice“ že pošla in ki je to društvo ne namerava več založiti. Specijalne metode pa izide naprej „Slovenski pouk“, za katerega bode poseben odbor določil načrt. — Prihodnje leto izda Matica: Letopis, nadaljevanje Zgodovine in učne slike k Čitankam. Načrt za te učne slike izdela g. ravnatelj Schreiner. — Matica bode začela zbirati tvarino za izdanje etimološkega, sinonimiškega in frazeološkega slovarja na podlagi Čitank in Pleteršnikovega slovarja. — Končno se določi oblika diplomam za ustanovnike.

Štajersko.

Ormož. Dne 5. t. m. imelo je učiteljsko društvo ormoškega okraja svoj občni zbor v tukajšnji slovenski šoli. Načelnik g. Slanc je naglašal v svojem pozdravu slogu med učiteljstvom, katera je prvi pogoj živahnega in uspešnega društvenega delovanja. Nadalje je omenjal napredno stališče, katero je naše društvo vedno tudi na zunaj kazalo in želi, da bi še v prihodnje tako bilo. Na klic: vsak naj ljubi svobodo in napredek so zborovalci odgovorili s krepkim „živio“. — Društvo ima do sedaj 35 udov in sicer 30 rednih, 1 izvanrednega ter 4 častne. V preteklem društvem letu je bilo 5 zborovanj in 1 odborova seja. Dohodkov je bilo 81-94 K, stroškov 69.36 K, ostane tedaj 12-58 K prebitka. Račune so pregledali g.g. Košar, Šalamun in Tomažič, ter iste v redu našli. — V društveni odbor so bili izvoljeni gg. Ernest Slanc načelnikom, Anton Porekar načelnikovim namestnikom, Adolf Rosina tajnikom, Josip Rajšp blagajnikom, Ivan Košar in Miha Vauhnik odbornikoma. — Prihodnje zborovanje se priredi na prvi četrtek v marcu.

Slavno uredništvo! Pri zborovanju učiteljskega društva slovenjegraškega, dne 5. januarja t. l., sklenila se je z ozirom na dopis v „Učit. Tovarišu“ št. 34 l. l., „Zmes“ kjer se omenja otvoritev novih šol slovenjegraških, enoglasno sledeča izjava:

Zbrano učiteljstvo obžaluje nepotrebn napad na našega občespoštovanega okr. šol. nadzornika gosp. Schechela in izjavlja, da ni bil dotični dopisnik iz njegovih vrst, a zahteva, naj slavno uredništvo „Učit. Tovariša“ v prihodnji številki javi, je li bil dopisnik sploh učitelj ali ne? *)

Slovenjegradec, dne 5. januarja 1902. Sledi 16 podpisov.

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo zboruje 2. dan svečana t. l. ob 10ih dopoldne v Šmarji po sledečem vspredu: 1. Zapisnik in dopisi. 2. Poročilo blagajnika in tajnika. 3. Volitev odbora. 4. Razgovor o „Zvezi slov. štaj. učiteljev in učiteljic“. 5. Slučajnosti. K obilnej udeležbi vljudno vabi odbor.

„Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj“ ima v nedeljo dne 2. svečana t. l. v navadnih prostorih ob 1/2 11ih svoje redno zborovanje z nastopnim vspreodom: 1. Zadnji zapisnik. 2. Petje. 3. Društvene zadeve in nasveti. 4. Eventualno podavanje. 5. Iz šolske prakse. K obilni udeležbi vljudno vabi Armin Gradišnik, t. č. predsednik.

Književnost in umetnost.

„Zvonček“. Prva letošnja številka „Zvončka“ ima to-le vsebino: Snežinke. Cvetko Slavin. — V nebesih. Vera. — A zdaj je zima. B. Baebler. — Zapovej! Andrej Rapè. — Zvečer. Narjan Pretko. — Jutranja molitev. Fran Žgur. — Ded in vnuk. Jožef Barbič. — Čestitka. Igor. — Kaj se je sanjalo moji babici? Andrej Rapè. — Prst v ustih. Juraj Pangrac. — Za zimo. Vida. — Ódlikovan slovenski pesnik (prof. Jos. Stritar). Ladislav Ogorek. — Na stolčku. Igor. — Iz knjige prirode. Solovej. — Siromak in bogatin. I. Podgornik.

*) To je uredniška tajnost.

— Pada cvetje . . . Andrej Rapè. — Zvezdice. F. Žgar. — Ponk in zabava. — Poleg bogate vsebine prinaša „Zvonček“ — kakor tudi že lansko leto — v tej številki pet slik, dve celo v krasnem barvotisku. „Zvonček“ mladini in prijateljem mladine iznova prav toplo priporočamo.

Poezije Simona Gregorčiča. III. knjiga. — Po prekrasnih prvih dveh knjigah se nam obeta zdaj III. knjiga. Tako čitamo v listih. Hvala Bogu, da dobimo Slovenci zopet knjigo od moža, katerega je bil duševno potrl šopirni klerikalizem. Bali smo se resno, da ne bo nič več iz njegovega peresa. — Ta novica razveseli vse Slovence.

Zoologijski atlant. Sestavil Leutemann, slovenski mladini razložil A. Pavlin. Z 255 slikami L. Schwentner v Ljubljani. Cena po pošti 6 kron 30 vin. — Ta knjiga je v istini prelepo darilo, katero sta poklonila gosp. prireditelj in založnik slovenski mladini v ponk in zabavo. Starši pridne svoje deee ne morejo bolj razveseliti, kakor da ji kupijo to knjigo, ki je krasno ilustrovana. V njej je opisano vse živalstvo v lahko razumljivem jeziku; knjiga je kar najbolj pripravna, seznaniti mlade čitatelje z živalskim kraljevstvom. Poleg tega je pa „Zoologijski atlant“ kaj pripravno učilo za revnejše šole na deželi. Mnogo je takih šol na deželi, ki si ne morejo nabaviti vseh učil. V tem slučaju jim bo ta „atlant“ prav dobrodošel, zato ga vsem šolam kar najtopleje priporočamo. Vse živali so lično tiskane v naravnih barvah; berilo k slikam je kratko in jedrnat.

Vestnik.

Učiteljski konvikt. G. Rihard Šeber, tiskar v Postojni, 30 K; g. Ignacij Križman, nadučitelj v Dornbergu, 60 h; g. Hrabroslav Bajc, učitelj v Štjaku, 70 h, (oba kot preostanek naročnine na „Ročni zapisnik“.)

Osebnosti. Nadučitelj in bivši okr. šol. nadzornik v Št. Ilju pod Turjakom g. Fran Vrečko je postal nadučitelj slovenjegraške okoliške šole. Šolsko vodstvo v Dobrovcih pri Mariboru je dobil g. Mat. Tušek, dosedaj učitelj pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Učiteljsko mesto v Jarenini pa je dobil g. Jernej Černko, pri Sv. Jurju v Slov. gor. — Gospod Karol Trost v Št. Jerneju je imenovan nadučiteljem istotam, g. Edvard Volhine v Ribnici nadučiteljem v Cerkljah, g. Ivan Bernot v sv. Križu pri Ljutomeru pa nadučiteljem v Veliki Dolini. Gosp. Roza Merva v Tubinju je definitivno nameščena istotam, g. Alojzij Luznik na Vrhniki je šel v pokoj.

Petdesetletnico učiteljevanja je praznoval dne 1. m. m. g. Franc Vodopivec v Gorici. Pod njegovim nadzorstvom se je ustanovilo po Goriškem veliko novih šol. Cesar mu je v priznanje zaslug podelil naslov cersarskega svetnika.

Učiteljskim zastopnikom v c. kr. mestni šolski svet ljubljanski je bil dne 9. t. m. izvoljen g. nadučitelj Fran Gabršček s 26 glasovi; g. učitelj L. Jelenc je dobil 20 glasov in g. Juraj Režek pa 7 glasov.

Pred c. kr. izpraševalno komisijo v Kopru so napravili izpit uč. usposobljenosti sledeči naši vrli gg. učitelji, pionirji na polju ljudske izobrazbe: Franc Bole, učitelj v Vatovljah, Ant. Ferlat, učitelj v Šmartnem, Drag. Bratina, učit. na Srednjem, Rudolf Kumar, učit. v Grgarju, Rajmund Gradnik, učit. v Kozani, Janko Gerželj, učit. v Čadrah, Josip Šinigoj, učit. v Koprivi. Mladim delavcem na šol. polju želimo obilo sreče in mnogo dobrih vspehov.

Spoved šolarjev in orožništvo. Češki list „Podřipan“ v Rudnici poroča z dne 4. jan. t. l. sledečo dogodbico: „Dok-senski župnik P. Benedikt Kerbl je prosil pri okrajnem glav-arstvu v Rudnici za nekoliko orožnikov, da bo mogel pod varstvom bodal izvršiti spoved v IV. razredu doksanske ljudske šole. Tukaj je pač treba pripomniti, da je v samih Doksanih orožniška postaja treh mož, ki bi menda zadostovala v župni kovo varstvo, ako bi imel opravičene uzroke, bati se silnega

moteja v izvrševanju cerkvenih opravil. Kaj takega pa se ni bilo treba bati in domači orožniki, ki poznajo docela domače razmere, bi bili gotovo odrekli župniku svojo asistenco v tem slučaju, ker mu je ni bilo treba. Vsa stvar je nastala iz gole župnikove brezobzirnosti, ki je popolnoma ignoriral šolskega vodjo v Doksanih, kojemu je imel naznaniti dan in uro spovedi, da bi bili šolarji IV. raz. potemtakem oproščeni šol. pouka. Župnik pa je kar brez ovinkov naznanil učitelju IV. razreda, da se dotični dan ne bo poučevalo v njegovem razredu, ker bo imel ta razred spoved. In ta ukaz, za učitelja popolnoma neobligaten, kajti njemu sme v šolskih zadevah ukazovati edino le šolski vodja ali šolski nadzornik, je napotil k docela pravilnemu odgovoru: „Ako ne dobim ukaza o spovedi od šolskega vodstva, bom v svojem razredu poučeval, ker to je moja dolžnost, nasprotno pa ni moja dolžnost, ravnati se po katehetovih ukazih“. Župnik je na to, kakor že zgoraj omenjeno, poklical orožništvo na pomoč. Samoumevno je, da okr. glavar ni izpolnil brzojavne župnikove prošnje, pač pa je radi javnih ozirov, da ne pride v občini radi spovedi do kakih vznemirljivih izgredov, naročil župniku, naj spoved odloži. To se je tudi zgodilo in orožnik iz Rudnice je prišel dotični dan edino radi tega v Doksane, da se osebno pre-priča, ali se je ukaz okr. glavarja izpolnil, ali ne“ — Dogodbico omenjamo brez komentarja.

Zahvala. Neimenovan gospod je poslal pred časom petero knjig v last tukajšnje učiteljske knjižnice. Podpisano šolsko vodstvo se tem potom najtopleje zahvaljuje za prejete knjige. Neimenovani darovalec naj blagovoli oprostiti, ker se ni zahvala o pravem času objavila.

Šolsko vodstvo v Škocijanu pri Turjaku
dne 15. januarja 1902.

L. Marn, šol. vod.

Popravek. V zadnji številki v dopisu iz Istre naj se bere namesto 4% pravilno 40%.

Listnica uredništva.

Gosp. Rešetar in drugi: Prihodnjič! Pozdrav!

Izjava.

Obžalujem vse, s čim sem gosp. Antona Peska, učitelja pri sv. Duhu razžalil ter ga prosim odpuščenja za vse krivice, ki jih je moral prestati zaradi mojega hujskanja.

Sv. Trojica v Holazah, 11. prosinca 1902.

Oče Bernardin Šalamun

kaplan.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 95.

Goriško.

V šol. okraju goriške okolice se razpisuje v definitivno nameščenje:

1. Mesto nadučitelja na trirazredni ljudski šoli v Mirnu ter na dvorazrednih ljudskih šolah v Grgarju in Št. Martinu;
2. po jedno mesto učitelja-voditelja na jednorazrednih ljudskih šolah v Lokovcu, Rupi, Vedrijanu in Vel. Žabljah;
3. mesto potovalnega učitelja za Srednje in Kambrežko;
4. po jedno mesto učitelja na dvorazrednicah v Šmarjah in Kozani in na ekspozituri v Dobravljah;
5. po jedno mesto učiteljice na trirazredni ljudski šoli v Kanalu in na dvorazrednih ljudskih šolah v Ajdovščini, Št. Martinu in Lokovcu.

S temi službami spojeni prejemki so določeni v deželnem zakonu z dne 6. oktobra 1900, dež. zak. št. 26.

Potovalni učitelj dobiva tudi potnično letnih 200 K.

Prosilci in prosilke za katero teh mest naj vložijo svoje pravilno opremljene prošnje v teku šestih tednov po tretjem razglasu tega-le natečaja v uradnem listu pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

C. kr. okrajni šolski svet v Gorici, 10. januarja 1902.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Crnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, $\frac{1}{2}$ strani 10 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“.
Tiska „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.